

BỆNH VIỆN TÂM THẦN PHÚ THỌ KHOA DƯỢC-TTBYT

THÔNG TIN THUỐC DÀNH CHO CÁN BỘ Y TẾ

DANH MỤC TƯƠNG TÁC THUỐC CẦN LƯU Ý TRONG THỰC HÀNH LÂM SÀNG

(Tài liệu lưu hành nội bộ)

PHÚ THỌ, 2024

TƯƠNG TÁC THUỐC - THUỐC

KHÁI NIỆM

Tương tác thuốc-thuốc bất lợi là hiện tượng xảy ra khi sử dụng đồng thời hai hay nhiều thuốc, hậu quả là thay đổi tác dụng hoặc độc tính của một trong các thuốc đó. **Trong thực hành lâm sàng, cần lưu ý các tương tác thuốc nghiêm trọng do có thể gây hậu quả đe dọa tính mạng hoặc cần can thiệp để hạn chế tối thiểu phản ứng có hại nghiêm trọng xảy ra**

QUY TRÌNH QUẢN LÝ TƯƠNG TÁC THUỐC

Quy trình quản lý tương tác thuốc chống chỉ định bao gồm 3 bước:

- **Phát hiện cặp tương tác thuốc**
- **Phân tích – biện giải tương tác thuốc**
- **Xử trí tương tác thuốc**

Trong đó, việc **phát hiện tương tác thuốc cần kịp thời ngay khi kê đơn** để hỗ trợ cung cấp thông tin cho bác sĩ từ đó đưa ra quyết định phù hợp. Hiện nay, việc **ứng dụng công nghệ thông tin trên phần mềm kê đơn HIS** tại bệnh viện giúp **cảnh báo real-time** cho bác sĩ, hỗ trợ đưa ra quyết định lâm sàng nhằm giảm thiểu bất lợi gây ra do tương tác thuốc chống chỉ định, nghiêm trọng

TƯƠNG TÁC THUỐC CỦA THUỐC TÂM THẦN

Thuốc điều trị rối loạn tâm thần có khoảng điều trị hẹp và nhiều tác dụng không mong muốn. Do đó, nguy cơ gặp tương tác thuốc bất lợi khi phối hợp thuốc là rất cao. Mặc dù vậy, do tính chất đặc thù của bệnh lý tâm thần và giới hạn về danh mục thuốc điều trị, việc bác sĩ kê đơn thuốc có tương tác thuốc nghiêm trọng vẫn có thể xảy ra. Trong trường hợp bắt buộc kê đơn, bác sĩ cần **cân nhắc lợi ích – nguy cơ** để đưa ra biện pháp quản lý tương tác thuốc phù hợp.

Nhằm hỗ trợ công tác chuyên môn dành cho bác sĩ trong quá trình kê đơn, giúp quản lý tương tác thuốc trong thực hành lâm sàng, Khoa Dược đã tiến hành tra cứu và tổng hợp **danh mục các cặp tương tác thuốc-thuốc cần lưu ý trong thực hành lâm sàng tại bệnh viện**. Qua đó, góp phần quản lý và hạn chế biến cố bất lợi gây ra do tương tác thuốc - thuốc.

DANH MỤC TƯƠNG TÁC THUỐC CẦN LƯU Ý TRONG THỰC HÀNH LÂM SÀNG TẠI BỆNH VIỆN TÂM THẦN PHÚ THỌ

TT	Hoạt chất 1	Hoạt chất 2	Mức độ	Hậu quả	Xử trí
1	Amitriptylin	Chlorpromazin (hydroclorid)	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Clozapin	Nghiêm trọng	Kháng cholinergic, kéo dài khoảng QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Fluoxetin	Nghiêm trọng	Hội chứng serotonin, kéo dài khoảng QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Haloperidol	Nghiêm trọng	Kéo dài QT, xoắn đỉnh, ngừng tim	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Mirtazapin	Nghiêm trọng	Hội chứng serotonin	Dừng ngay thuốc khi thấy biểu hiện bồn chồn, lú lẫn, nhịp tim nhanh, tăng huyết áp, co cứng cơ
		Quetiapin	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Risperidon	Nghiêm trọng	Kéo dài QT, xoắn đỉnh, ngừng tim	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Sertralin	Nghiêm trọng	Hội chứng serotonin	Dừng ngay thuốc khi thấy biểu hiện bồn chồn, lú lẫn, nhịp tim nhanh, tăng huyết áp, co cứng cơ
2	Chlorpromazin (Aminazin)	Clozapin	Nghiêm trọng	Sử dụng đồng thời có thể làm tăng nguy cơ trụy tuần hoàn, có thể dẫn đến ngừng tim và / hoặc hô hấp	Thận trọng khi sử dụng các cùng nhau. Các báo cáo cho thấy rằng suy hô hấp có nhiều khả năng xảy ra khi bắt đầu kết hợp hai thuốc này hoặc khi thêm Clozapin vào liệu trình điều trị đã có Chlorpromazin.
		Haloperidol	Nghiêm trọng	Kéo dài QT, xoắn đỉnh, ngừng tim	- Không cần tránh sử dụng đồng thời, nhưng hãy cân nhắc tương tác này nếu các tác dụng không mong muốn của haloperidol (ví dụ: an thần quá mức, kích động, rối loạn vận động) tăng. - Nếu bắt buộc phối hợp: cần thận trọng và theo dõi chặt chẽ điện tâm đồ của bệnh nhân.

		Fluoxetin	Nghiêm trọng	Làm tăng nồng độ Haloperidol. Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT và xoắn đỉnh	- Tránh phối hợp. - Nếu bắt buộc phối hợp: cần thận trọng và theo dõi chặt chẽ điện tâm đồ của bệnh nhân.
		Mirtazapin	Nghiêm trọng	Kéo dài QT, loạn thất	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Quetiapin	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Risperidon	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ gặp các biến cố tim mạch (kéo dài khoảng QT, xoắn đỉnh, ngừng tim)	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
		Sertralin	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
3	Clozapin	Fluoxetin	Nghiêm trọng	Kéo dài khoảng QT, tăng nguy cơ xoắn đỉnh, giảm bạch cầu hạt	Theo dõi nồng độ Clozapin trong máu, đáp ứng lâm sàng bệnh nhân và chỉnh liều Clozapin nếu cần thiết
		Haloperidol	Nghiêm trọng	Làm tăng nồng độ haloperidol trong huyết tương	Theo dõi các dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân, và giảm liều Haloperidol khi cần thiết
		Mirtazapin	Nghiêm trọng	Kéo dài QT, loạn thất	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Olanzapin	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT và rối loạn nhịp tim	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
		Quetiapin	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
		Risperidon	Nghiêm trọng	Nồng độ trong huyết tương có thể tăng làm tăng tác dụng phụ của Clozapine. Hội chứng an thần kinh ác tính đã được báo cáo khi kết hợp với Risperidon	Theo dõi đáp ứng lâm sàng bệnh nhân, nồng độ Clozapin trong máu, điều chỉnh liều Clozapin khi bắt đầu sử dụng và khi ngừng Risperidon
		Sertralin	Nghiêm trọng	Tăng nồng độ Clozapin trong máu, Kéo dài QT	Theo dõi nồng độ Clozapin trong máu, đáp ứng lâm sàng bệnh nhân và chỉnh liều Clozapin nếu cần thiết

		Trihexyphenidyl	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT	Cần hết sức thận trọng khi dùng trihexyphenidyl đồng thời với clozapin
		Sulpirid	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
4	Diazepam	Mirtazapin	Nghiêm trọng	Tăng tác dụng gây ngủ	Giảm liều khi có biểu hiện ngủ gà, chóng mặt, mệt mỏi
		Olanzapin	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ suy hô hấp	Theo dõi bệnh nhân, nếu có biểu hiện như chóng mặt, choáng váng, khó thở, ngất xỉu, đánh trống ngực, nhịp tim bất thường thì giảm liều thuốc và nếu cần thì thay thuốc
		Phenobarbital	Nghiêm trọng	Ức chế hô hấp	Theo dõi bệnh nhân, nếu có biểu hiện như chóng mặt, choáng váng, khó thở, ngất xỉu, đánh trống ngực, nhịp tim bất thường thì giảm liều thuốc và nếu cần thì thay thuốc
5	Fluoxetin	Mirtazapin	Nghiêm trọng	Hội chứng serotonin	Dừng ngay thuốc khi thấy biểu hiện bồn chồn, lú lẫn, nhịp tim nhanh, tăng huyết áp, co cứng cơ
		Olanzapin	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Quetiapin	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Risperidon	Nghiêm trọng	Tăng nồng độ risperidon trong máu, Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân, giảm liều risperidon
		Sulpirid	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
6	Haloperidol	Quetiapin	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Risperidon	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân
		Olanzapin	Trung bình	Tăng nguy cơ parkinson (cogwheeling cứng nhắc, dáng đi không ổn định)	Theo dõi điện tim bệnh nhân có biểu hiện cogwheeling cứng nhắc, dáng đi không ổn định thì ngừng thuốc haloperidol
7	Quetiapin	Risperidon	Nghiêm trọng	Kéo dài QT	Theo dõi điện tim bệnh nhân

		Sertralin	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
8	Olanzapin	Valproat natri	Trung bình	Gây giảm nồng độ olanzapin trong máu	Tăng liều điều trị của olanzapin
		Quetiapin	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
		Sertralin	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
		Sulpirid	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân
9	Phenobarbital	Risperidon	Trung bình	Giảm nồng độ risperidon	Tăng liều điều trị của risperidon
		Valproat natri	Trung bình	Tăng nồng độ Phenobarbital trong máu có thể dẫn đến ngộ độc	Giảm liều Phenobarbital
10	Risperidon	Sertralin	Nghiêm trọng	Làm tăng nồng độ Risperidon tự do gây tăng tác dụng phụ và gây kéo dài khoảng QT.	Quan sát các dấu hiệu trên lâm sàng khi bắt đầu kết hợp hoặc dừng Sertralin ở liều cao > 100 mg/ngày. Chính liều Risperidon khi cần thiết. Nếu xảy ra chảy máu mũi cần xem xét thay thế hoặc dừng một trong hai thuốc đang kết hợp.
		Valproat natri	Trung bình	Tăng nồng độ valproat trong máu	Giảm liều valproat
11	Oxcarbazepin	Haloperidol	Trung bình	Gây giảm nồng độ haloperidol	Tăng liều điều trị của haloperidol
		Risperidon	Trung bình	Giảm nồng độ risperidon	Tăng liều điều trị của risperidon
12	Sertralin	Sulpirid	Nghiêm trọng	Tăng nguy cơ kéo dài khoảng QT và xoắn đỉnh	Theo dõi dấu hiệu lâm sàng của bệnh nhân

Nguồn: Tờ HDSD tại bệnh viện, Micromedex.

BỆNH VIỆN TÂM THẦN PHÚ THỌ

 Địa chỉ: Số 68, đường Cao Bang, phường Âu Cơ, thị xã Phú Thọ, tỉnh Phú Thọ

 Hotline: 02102 242 999

Website: <https://benhvientamthanphutho.com.vn/>

Biên soạn: DSCKI. Bùi Trần Kim, Khoa Dược - TTBYT.

Hiệu đính: PGS.TS. Nguyễn Thành Hải, Trường Đại học Dược Hà Nội